



باسمه تعالی  
آزمون خردادماه سال تحصیلی 1402  
دبیرستان متوسطه دوره اول استعدادهای درخشان فرزندانگان

اداره کل آموزش و پرورش  
استان لرستان  
مدیریت آموزش و پرورش  
شهرستان نورآباد

درس: بخش کتبی فارسی و کتاب تکمیلی	پایه: هفتم	تاریخ اجرا: 1402/03/17	زمان امتحان: صبح	وقت: 60 دقیقه
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	شماره دانش آموزی:	تعداد صفحات: 3 صفحه	طراح سوال: کنجوری

نمره به رقم: نمره به حروف: نام و امضای مصحح: تاریخ تصحیح:

ردیف	معنی واژه	بارم
1-	در بیت «چو خواهی که یابی ز هر بد رها / سر اندر نیاری به دام بلا» واژه «رها» یعنی... (1) آزاد (2) پاکیزه (3) رهایی (4) بی‌فید <sup>1</sup>	/25
2-	نسبت معنایی «مُحال» و «ممکن» با کدام گزینه همانند است؟ (1) ارج و ارزش (2) مثنوی و قالب (3) نشیب و فراز (4) کند فهمی و قوی رأی <sup>2</sup>	/25
3-	معنی واژگان مشخص شده در عبارتهای زیر را بنویسید. (الف) این که خاک سپیش بالین است. (.....) (ب) همی یادم آید ز عهد صغر (.....) (.....) <sup>3</sup>	/5
دانش‌های ادبی		
4-	مفهوم کنایی در کدام گزینه درست نیست؟ (1) بی‌بی از کوره دررفت. (عصبانی شد) (2) پدرم دستم را خواند. (مقصود و منظورم را فهمید) (3) گوشش بدهکار نبود. (ناراحت و ناامید بود) (4) گل از گلش شکفت. (غرق شادی و خوشحالی شد) <sup>4</sup>	/25
5-	در کدام گزینه آرایه تشخیص و تشبیه وجود ندارد؟ (1) برگ درختان سبز در نظر هوشیار/ هر ورقش دفتری است معرفت کردگار (2) غنچه هم گفت گر چه دل تنگ / مثل لبخند باز خواهم شد (3) شبم از روی برگ گل برخاست / گفت می‌خواهم آفتاب شوم (4) این درختانند همچون خاکیان / دست‌ها بر کرده‌اند از خاکدان <sup>5</sup>	/25
6-	متن زیر مسجع است. کلماتی که باعث ایجاد سجع شده‌اند مشخص کنید. یاد دارم که در ایام طفولیت، متعبد و شب‌بیز بودم. شبی در خدمت پدر، رحمة الله علیه، نشسته بودم و همه شب، دیده بر هم نبسته و مُصحف عزیز بر کنار گرفته و طایفه‌ای گرد ما خفته. <sup>6</sup>	1
دانش‌های زبانی		
7-	با توجه به بیت زیر همه گزینه‌ها درست هستند به‌جز... به جان زنده‌دلان، سعیدیا، که ملک وجود / نیرزد آنکه دلی را ز خود بیازاری (1) بیت، 3 جمله دارد. (2) (ملک وجود) دارای نقش نهادی است. (3) در مصراع اول، دو ترکیب اضافی به کار رفته است. (4) بن مضارع «نیرزد»، «ارز» است. <sup>7</sup>	/25
8-	با توجه به عبارت روبرو گزینه نادرست کدام است؟ «خوب. که این‌طور! به هر حال ما همه مشتاقیم ترجمه تو را بشنویم.» (1) عبارت از چهار جمله تشکیل شده است (2) «تو» نقش مفعولی دارد (3) مشتاق نقش مسندی دارد (4) زمان فعل مضارع است. <sup>8</sup>	/25
9-	در عبارت زیر چند ضمیر شخصی وجود دارد؟ شاپرک در حالی که به او یادآوری می‌کرد گفت: این را به من گفته بودی، من خیلی گرسنه‌ام. راستی تو مرا دوست داری. (1) دو (2) سه (3) پنج (4) چهار <sup>9</sup>	/25
10-	ساختمان کدام گزینه مانند ساختمان «گشت‌وگذار» است؟ (الف) رفت‌وآمد (ب) کار و بار (ج) کم و بیش (د) خرید و فروش <sup>10</sup>	/25
11-	از میان واژه‌ها و ترکیب‌های زیر چند واژه غیرساده هستند؟ ( ) خیابان، فرهنگ لغت، مهم، جوانان، متأسفانه؛ دنیا، بیمناک، شاگردان، بالاخره <sup>11</sup>	/25
12-	رابطه چند جفت واژه‌ها متضاد است؟ ( ) فضل و احسان- قید و بند- فراز و فرود- فرجام و آغاز- احتیاج و حاجت؛ فکرت و تفکر- نغمه و سرود- غریب و آشنا- کتب و مکتوب <sup>12</sup>	/25
تاریخ ادبیات		
13-	آثار ذکر شده در کدام گزینه متعلق به یک شاعر است؟ (1) هفت‌اورنگ- منطق‌الطیر (2) گوهرنامه- گل و نوروز (3) الهی‌نامه- گلشن راز (4) مخزن‌الاسرار- نوحات الانس <sup>13</sup>	/25
14-	نام نویسنده «قصه‌های مجید، بهارستان، نیما» به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟ (1) طاهره ایبده، جامی، محمدحسن حسینی (2) عباس اقبال آشتیانی، محمد ناصری، مهناز بهمن (3) هوشنگ مرادی کرمانی، جامی، محمدحسن حسینی (4) نادر ابراهیمی، پروین اعتصامی، مهناز بهمن <sup>14</sup>	/25

15-	1) سعدی- پریشان قآانی مولوی <sup>15</sup> 2) جامی- بوستان سعدی 3) جامی- گلستان سعدی 4) سعدی- مثنوی	/25
16-	در کدام گزینه آثار ذکرشده با نویسنده آن مطابقت کامل دارد؟ 1) نظامی (اسکندرنامه- خسرو و شیرین) 2) مولوی (اخلاق ناصری- مثنوی معنوی) 3) محمّدجواد محبت (رگبار کلمات- تنفس صبح) 4) علی اسفندیاری (به هوای گل سرخ- قصه رنگ‌پریده) <sup>16</sup>	/25
درک مطلب		
17-	بیت زیر با همه گزینه‌ها ارتباط معنایی دارد به‌جز... این زندگی، حلال کسانی که همچو سرو / آزاد زیست کرده و آزاد می‌روند 1) به سرو گفت کسی: میوه‌ای نمی‌آری؟ / جواب داد که آزادگان تهی‌دستانند 2) غلام همت آنم که زیر چرخ کبود / ز هر چه رنگ تعلق پذیرد آزاد است 3) زیر بارند درختان که تعلق دارند / ای خوشا سرو که از بار غم آزاد آمد 4) افتادگی آموز اگر طالب فیضی / هرگز نخورد آب، زمینی که بلند است <sup>17</sup>	/25
18-	کدام گزینه با عبارت «اگر من به این پیرمرد کمک کنم، خدا هم به من کمک خواهد کرد» قرابت معنایی دارد؟ 1) تو نیکی می‌کن و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز 2) مگر دست گیرد جهان دار ما / و گر نه بد است اختر کار ما 3) دست را مسپار جز در دست پیر / حق شده‌ست آن دست او را دست گیر 4) داد ده ما از این غم کن جدا / دست گیر ای دست تو دست خدا <sup>18</sup>	/25
19-	کدام گزینه با عبارت رویرویش ارتباط معنایی کمتری دارد؟ 1) آینده با حرف ساخته نمی‌شود: به عمل کار برآید به سخندانی نیست. 2) جهان جمله فروغ روی حق دان: بحر آفرید و بز و درختان و آدمی 3) فضل خدای که تواند شمار کرد: ای خدا! ای فضل تو حاجت روا 4) هم نامه نالوشته خوانی: هم قصه ناموده دانی <sup>19</sup>	/25
20-	کدام گزینه به مفهوم کلی دو بیت زیر از گلستان سعدی اشاره دارد؟ «نگویند از سر بازیچه حرفی / کز آن پندی نگیرد صاحب هوش وگر صد باب حکمت پیش نادان / بخوانی، آیدش بازیچه در گوش» 1) تفاوت برداشت هوشمند و نادان از هر سخن 2) مقایسه تأثیر دانش بر دانایان و نادانان 3) تفاوت تأثیر تربیت بر هوشمند و نادان 4) مقایسه میزان توجه دانا و نادان به اطراف خود <sup>20</sup>	/25
21-	مفهوم اصلی بیت رویرو چیست؟ «خدا آن ملتی را سروری داد / که تقدیرش به دست خویش بنوشت» 1) عدل 2) صداقت 3) استقلال 4) وحدت و یگانگی <sup>21</sup>	/25
22-	معنی کلی کدام بیت، به‌درستی در مقابل آن نیامده است؟ 1) برآوردم از بی‌قراری خروش / پدر ناگهانم بمالید گوش «رسیدن فریاد به گوش پدر» 2) به تنها نداند شدن طفل خرد / که نتواند او راه نادیده برد «ناتوانی کودکان در راه پایی» 3) تو هم طفل راهی به سعی، ای فقیر / برو دامن راه‌دانان بگیر «سفارش به توسل به رهبران» 4) به بازیچه مشغول مردم شدم / در آشوب خلق از پدر گم شدم «بازیگوشی و گم کردن پدر» <sup>22</sup>	/25
23-	حکایت زیر را با دقت بخوانید و به سوالات خواسته‌شده، پاسخ دهید. نابینایی در شب، چراغ به دست و سیو بر دوش، بر راهی می‌رفت. یکی او را گفت: تو که چیزی نمی‌بینی چراغ به چه کارت می‌آید؟ گفت: چراغ ازبهر کوردلان تاریک‌اندیش است تا به من تنه نزنند و سیوی مرا نشکنند. الف) در متن بالا فعلی بیابید که برای تکمیل معنا فقط نیاز به «نهاد» دارد. /25 ( ) ب) در حکایت بالا دو نوع «را» وجود دارید آن‌ها را بیابید و بنویسد نوع آن چیست؟/5 ج) کدام گزینه به مفهوم عبارت «کوردلان تاریک‌اندیش» نزدیک‌تر است؟ /25 1) انسان‌های بخیل 2) انسان‌های بی‌بصیرت 3) انسان‌های دنیا دوست 4) انسان‌های قدرت‌طلب <sup>23</sup>	1
معنی و مفهوم نثر و شعر		
24-	مفهوم کدام گزینه نادرست ذکر شده است؟ 1) دلم در آتش غفلت مسوزان: مرا گرفتار نادانی و ناآگاهی نکن 2) کنون گر دست گیری جای آن هست: اینک شایسته است مرا یاری کنی 3) زبانی ده که اسرار تو گوید: به من توانایی درک و بیان حقایق را بده 4) به معنی شمع جانم بر فروزان: به وجودم روشنی و گرما ببخش <sup>24</sup>	/25
25-	معنی جملات زیر را بنویسید. الف) صلاح مملکت خویش خسروان دانند. (/5) ب) گفتن از زشت‌روی دگران / نشود باعث نکورویی (/5) ج) دل آدم‌آهنی گرفت (/25) د) ماه فرومائد از جمال محمد (/5) ه) بر این زادم و هم بر این بگنرم (/5) <sup>25</sup>	2/25



باسمه تعالی  
 آزمون خردادماه سال تحصیلی 1402  
 دبیرستان متوسطه دوره اول استعدادهای درخشان فرزنانگان

اداره کل آموزش و پرورش  
 استان لرستان  
 مدیریت آموزش و پرورش  
 شهرستان نورآباد

درس: بخش کتبی فارسی و کتاب تکمیلی	پایه: هفتم	تاریخ اجرا: 1402/03/17	زمان امتحان: صبح	وقت: 60 دقیقه
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	شماره دانش آموزی:	تعداد صفحات: 3 صفحه	طراح سوال: کنجوری
نمره به حروف:	نام و امضای مصحح:	تاریخ تصحیح:		

پاسخنامه فارسی هفتم

- 1 - جواب: 3
- 2 - جواب: 3؛ رابطه تضاد
- 3 - الف: بالین: بستر/ب: عهد صغر: خردسالی
- 4 - گزینه 3؛ به حرف گوش نمی داد
- 5 - گزینه 1 فاقد تشخیص است
- 6 - یاد دارم که در ایام طفولیت، متعبد و شبخیز بودم. شبی در خدمت پدر، رحمة الله علیه، نشسته بودم و همه شب، دیده بر هم نبسته و مُصحف عزیز بر کنار گرفته و طایفه ای گرد ما خفته. (هر مورد 25/ نمره)
- 7 - جواب گزینه 1؛ بیت 4 جمله دارد
- 8 - جواب گزینه 2؛ تو نقش مضافالیه دارد
- 9 - جواب گزینه 3؛ شاپرک در حالی که به او یادآوری می کرد گفت: این را به من گفته بودی، من خیلی گرسنه ام. راستی تو مرا دوست داری.
- 10 - جواب: 4// گشت و گذار (بن ماضی و بن مضارع)
- 11 - جواب چهار واژه < جوانان، متأسفانه؛ بیمناک، شاگردان
- 12 - جواب 3 جفت واژه: فراز و فرود؛ فرجام و آغاز؛ غریب و آشنا
- 13 - جواب: 2؛ هر دو از خواجوی کرمانی است
- 14 - جواب گزینه 3
- 15 - جواب گزینه 3
- 16 - جواب گزینه 2؛ نویسنده اخلاق ناصری، خواجه نصیر توسی است
- 17 - جواب گزینه 4؛ صورت سوال بر ازادگی و وابسته نبودن تاکید دارد؛ این مفهوم در گزینه چهار دیده نمی شود
- 18 - جواب گزینه 1؛ صورت سوال اشاره دارد خداوند در جواب نیکی، پاداش میدهد؛ گزینه یک هم میگوید که اگر تو در جایی نیکی کنی خداوند جواب ان را حتما به تو خواهد رساند
- 19 - جواب گزینه 3؛ این دو مصرع هیچ ارتباطی با یکدیگر ندارند < فضل خدای که تواند شمار کرد: هیچ کس نمی تواند لطف خداوند را بشمارد؛ ای خدا! ای فضل تو حاجت روا: فضل خداوند باعث برآورده شدن حاجت می شود؛
- 20 - جواب گزینه 1؛ معنی ابیات صورت سوال: انسان باهوش از کارهای بیهوده و سخنان بیهوده هم درس یاد می گیرد اما انسان نادان سخنان خوب را جدی نمی گیرد و متوجه مفهوم آنها نمی شود
- 21 - جواب گزینه 3؛ ملتی که به دیگران وابسته نبود میتواند سرنوشت خود را تغییر دهد.
- 22 - جواب گزینه 1؛ گزینه یک اشاره می کند از ترسی که در وجودم افتاد فریاد کشیدم و ناگهان پدر گوش من را گرفت
- 23 - الف) می رفت؛ // ب) یکی او را گفت: حرف اضافه؛ سبوی مرا نشکنند: رای مفعولی // ج: 2//
- 24 - جواب: 4؛ وجود مرا با نور معنویت و حقیقت خودت روشن و آگاه بگردان
- 25 - الف) هر کسی بهتر از دیگران صلاح کار خود را میداند  
 ب) بد گفتن از دیگران، باعث خوبی آدمی نمی شود  
 ج) آدمی آهنی نارحت شد  
 د) ماه از زیبایی محمد حیران میشود  
 ه) بر این اعتقاد به دنیا آمدم و با این اعتقاد از دنیا خواهم رفت